ויליף יימים ימים מבתי ערי חומה מה התם

י"ב חדש אף כאן י"ב חדש ר' נהוראי אומר

מגלח אחת לל' יום רבי יוםי אומר מגלח

מערב שבת לערב שבת שכן מצינו בבני

מלכים שמגלחים מע"ש לע"ש מאי מעמא

דרבי יליף מבתי ערי חומה והא רבי הוא

דאמר אין ימים פחותין משנים האי גוירה

שוה משום כובד גמיר ובשני ימים ליכא

כובד ואימא ב' שנים דכתיב יויהי מקץ

שנתים ימים דנין ימים שאין עמהן שנים מימים

שאין עמהן שנים ואל יוכיח זה שיש עמו

שנים ואימא ל' יום דכתיב יעד חדש ימים

דנין ימים שאין עמהם חדשים מימים שאין

עמהם חדשים ואל יוכיח זה שיש עמו

חדשים ואימא מהכא ימימה וגו' דנין

ימים מימים ואין דנין ימים מימימה ומאי

נפקא מינה והא יחנא דבי ר' ישמעאל זושב

הכהן ובא הכהן זו היא שיבה זו היא ביאה

הני מילי היכא דליכא דדמי ליה אבל היכא

ראיכא דדמי ליה מדדמי ליה ילפינן יאיכא

דאמרי מנא ידעינן דכל תלתא ירחין חד זימנא

דילמא ארבעה זימני בשתא יי(א"נ) ארבעה

ירחין חד זימנא תרין ירחין בחד זימנא רבי

נהוראי אומר מגלח אחת לשלשים יום מאי

מעמא גבי כהנים משום דאיכא כובד ה"נ

איכא כובד ר' יוםי אומר מגלח מערב שבת

לערב שבת מאי איכא ביניה לשאר אחוהי

יום מוב שחל להיות באמצע שבת דאחוהי

מגלחין הוא לא מגלח אי נמי לגלוחי מן

צפרא דמעלי שבתא אחוהי מגלחין איהו

לא מגלח עד פניא ∘הני ארבעים שנה

מאי עבידתייהו ר' נהוראי אומר משום

רבי יהושע לקץ מ' שנה ששאלו להן מלך

יתנא אותה שנה ששאלו להן מלך היא שנת עשר לשמואל הרמתי: **בותני'** ייםתם

נזירות ל' יום: גמ' מנהני מילי אמר רב

מתנא אמר קרא יקדוש יהיה יהיה

בגמטריא תלתין הוו ייבר פדא אמר כנגד

נזיר נזרו האמורים בתורה ל' חסר אחת

לך ההוא לדרשו. ב. ההוא לדרשות ביין רשות בסלאסור יין מצוה כיין רשות בסלאסור יידר נזיר להזיר מלמד

נזרו אמר

רשות יכי

יזיר

ורב מתנא נמי נילף מנזיר

מסורת הש"ם

לא א מיי׳ פ״ג מהל׳ טירות לאוין רמג:

לב ב מיי שם הלי ה סמג לג ג מיי שם הלכה ו והלי י:

תורה אור השלם וְאִישׁ כִּי יִמְכֹּר בֵּית
מוֹשַׁב עִיר חוֹמֶה וְהָיְתָה גאלתו עד תם שנת ממכרו

. ויקרא כה כט .2 ויהי מקץ שנתים ימים ופַרעה חלם והנה עמד על בראשית מא א .3 עד חדש ימים עד אשר לְּוָרָא יַעַן כִּי מְאַסְתֶּם אֶת יְיָ אשר בקרבכם ותבכו לפניו י באמר לְמָּה זָּה יָצְאנּוּ מַמִּצְרָיִם: במדרר יי מַמַּצְרָיִם: במדרר יי 4. מימים ימימה תלכנה ָבְּנוֹת יִשְׂרָאֵל לְתַנּוֹת לְבָת יָפְתָּח הַגִּלְעָדִי אַרְבַּעַת יִפְתָּח הַגִּלְעָדִי אַרְבַּעַת ימים בשנה: שופטים יא מ ָּבְּהַבַּבְּשְּׁבְיתִי 5. וְשָׁב הַכּּהֵן בִּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְרָאָה וְהִנֵּה פְּשָׂה הַנָּגַע בַּקִירת הַבַּיִת:

ויקוא זי לט. כּל 6. כָּל יְמֵי נֶדֶר נִזְרוֹ תַּעַר לא יַעֲבֹר עַל ראשו עַד יא יַבֶּבוּ צֵּל דֹאשׁוּ צֵּוּ מְלֹאת הַיָּמִם אֲשֶׁר יַזִּיר לְיִיָּ קָדשׁ יִהְיָה גַּדֵּל פֶּרַע שְׁעַר במדבר ו ה :ראשו י אנשו. 7. מִנִּיון רְשֵׁכְר יַזִּיר חֹמֶץ יַיִּון וְחֹמֶץ שֵׁכָר לֹא יִשְׁתֶּה וְכָל משרת ענבים לא ישתה בּשְנֵית בְּעָבִים לא יִשְׁתֶּה לֹא וַעֲנָבִים לַחִים וִיבַשִׁים לא יאבַל: במדבר ו ו אבל. 8. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ָּנְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אוֹ אָשֶׁה כִּי יַפְּלָא לְנְדּר נֶדֶר אָשָׁה כִּי יַפְלָא לְנְדּר נֶדֶר נָזִיר לְהַזִּיר לַיִיָּ: במדבר ו ב

פי' הרא"ש (המשך) שבקינז קרא דלא מפרש

נבי כהנים משום דאיכא כובד וכו׳ וכהנים גופיי׳ ילפי׳ פרע יב ב. כ ופרען מנזיר דמגלחים ללי יום בסנהדרין פ׳ כ״ג והא דלא יליף נזיר עולם מסתם נזיר משום דהתם דין הוא דמגלח משום דשלמו ימי נזירותו הלכד יליף מכהז דלא פסקה כהונתו ומגלח: מאי איכא בינייהו לשאר (דחוקי) ואחוהיו הוה מצ"ל דאינהו . מצו לגלחו במספריים ואיהו דוקא בתער. ואיהו דוקא מיקל והם יכולים לגלח הכל. אלא בסתם גילוח שרגילין בני מלכים לגלח קא בעיא מאי בינייהו ואין דרכם לגלח הכל וגם במספריים. והא דלא קאמר שהוא מביא ג' בהמות כשהוא רוצה לגלח כדיז סתם נזיר שאינו מגלח אלא נ הבאת קרבנותיו איכא למימ׳ דהיינו האי דקא' מגלח עד פניא. ולאו דוקא פניא אלא דלא מגלח עד הבאת קרבנותיו: מאי עבידתיהו מרדות של אבשלום וישראל שמרדו במלכות בית דוד מנה ממרדות ישראל במלכות של עולם ושאלו אם אמר הריני נזיר בסתם ולא פי׳ כמה צריך לנהוג נזירות ל׳ יום ובגמ׳ מפרש מנ״ל: הריני נזיר אחת גדולה וכו׳. ביז שאמר הריני נזיר גדולה ובין שאמר הריני נזיר מכאן . ועד סוף העולם נוהג נזירות ל׳ יום. ולא אמרי׳ כשאמר אחת גדולה ינהוג נזיר יותר מל' וכשאמר נזיר קטנה ינהוג ועד סוף העולם [יהיה נזיו בגימטריא יהיה עולם]:

גמירי לה ואסמכוה אהך **וכך** גימט׳ דלאו מי״ג מדות היא שהתורה נדרשת בהן: כנגד נזיר נדרו נזרו יזיר וכר׳ ולי חסר א׳ הם לבד מנזר אלהיו על ראשו ידלא קחשים דלשון כתר ונור הוא כדמתרגמינן כלילא: ורב מתנא נילף מנויר נורו דמסתברא טפי דכלהו איכתבי למניינא מלמדרש גי׳ מלה: הנהו נזיר נזרו לדרשא אתא. קצת מינייהו ודרשינן להו הלכך לאו למניינא איכתיבו: 3) מדהנהו למניינא כולהו למניינא דהנהו לאו לדרשא מגלי על אינד דכמו דהנד למניינא אינד נמי למניינא ותרתי שמעי׳ מינייהו:

ויליף מבתי ערי חומה. דכתיב בהו ימים תהיה גאולתו מה להלן י״ב אין ימים פחותים משנים. דדרים מימים תהיה גאולתו שאין המוכר יכול לגאול בפחות משני ימים. (והא א"ר כו") הכי נמי דבכל² ב' ימים יקל שערו ומשני דבב' ימים ליכא כובד ומסתמא לא נתקבל ג"ש אהני³ אלא ממשמעות דימים דהיינו שנה תהיה גאולתו

שגואל אחרי ב' ימים כל השנה כדכתיב בתריה ואם לא יגאל עד מלאת לו שנה תמימה אלמא דכל השנה גואל: תלכנה בנות ישראל לתנות לבת יפתח ד' ימים בשנה. ומשמע בסוף כל ג' חדשים הלכו לראות ומשני מנא ידעי׳ דמחלקין השנה בשוה דילמא תרין ירחין בחד זמנא וד' ירחין בחד זמנא וב' ירחין בחד זמנא [וכו'] וכיון דהכי הוא לא ידעינן מהיכא נילף דלית לן למילף ממקום שיכול להיות שאין הדבר י (עוד) להכי ילפינן מבתי ערי חומה: ב"ם גבי בהנים [דאיכא] כובד. וֹח״ת והח כהני' עלמם ילפי' (תענית יז.) מסתם נזי' פרע פרע דמקילין אחת לשלשים יום יוא״כ נילף נזיר עולם מסתם נזיר 🌣 דהוי שלשים יום וי"ל דלא מיסתבר ליה ללמוד קדושת עולם מקדושת שעה ולהכי יליף מכהנים אע"ג דלמד מן הלמד משום דכהנים נמי קדושת עולם הוו: באי איכא ביניה לשאר אחוהי. ול״ת ונימל דליכל בינייהו קרבנות דהוא מביא ולא הן וי"ל דה"ק מאי איכא ביניה בתגלחת דקאמר קרא ויהי מקץ ימים אשר יגלח 0 משום דבתגלחת היה מאחר: הני (מקץ) מ' שנה למאי. פי' דליכא למימר למ'4 שנה (למאי) למלכות בית דוד דאז מרד אבשלום דהא

משמע קראי דהיה מלך ה' שנים אחר מעשה זה ג' של רעב ואחד שמנה ישראל ואחד שהעמיד משמרות ומשני מקץ מ' שנה ששאלו להם מלך (אלו) שמרדו במלכו של עולם תלה מרידת ואבשלום בשאלתם להם מלך 6 אן שהיה שנת עשרן לשמואל ובחלי י״א העמיד מלך ומלך חלי י"א וב' שנים הרי ד' שנים לשחלה ובתחלת ל"ו למלכות בית דוד היא שנת מ' לשאלה ואח"כ מרד אבשלום והשנה ההיא היה שנת רעב וגם אותה? שנת מ׳ לשאלה ואפי׳ מרד בתחלת שנת מ' לשחלה ולחו דוקח מקן מ׳ שנה: םתם נזירות שלשים

יום. ובנמרא מפרש טעמא: בר פדא אמר כנגד נזירות האמוריז בתורה שהן ל' חםר אחת. פירוש כתובים ° בפרשת נזיר וכנגדן מושך סתס

ישהנזירות חלה על נזירות ובר

חדש כדמפרש ביה קראי ואם לא יגאל עד מלאת לו שנה תמימה: רבי נהוראי אומר. אבשלום היה מגלח אחת ללי יום: שכן מלינו בבני מלכים. אשכן נוהגים: והא רבי הוא דאמר. במס׳ ערכין (דף לא.)

ימים תהיה גאולתו אין ימים פחותים משנים שאם בא לגאלה באותו יום היכרא איכא בין דידיה דהוי נזיר לשאר אחין הא אינהו נמי נוהגין להסתפר

בשמשכנה לו אינו יכול לגאלה עד שיעברו עליו ב' ימים לפי שאין מקרא יולא מידי פשוטו והכא נמי מאי חזא רבי (א) מההוא ג"ש מה להלן י"ב חדש כו' נגמר מהאי טעמא ונימא נמי דאבשלום מגלח היה לשני ימים: החי ג"ש. דגמיר מבתי ערי חומה: משום כוכד הוא דקא גמיר בן. דכתיב ביה באבשלום [ש"ב יד] כי כבד עליו וגילחו: ובשני ימים ליכא כובד. ומשום הכי לא גמיר מיניה: ולימא דשתי שנים. משמע האי מקץ ימים לימים אשר יגלח דשתי שנים נמי איקרו ימים כדכתיב ויהי מקץ שנתים ימים: וחימה שלשים יום. דשלשיםדו איקרו ימים כדכתיב עד חדש ימים: ואימא מהכא מימים ימימה. תלכנה בנות ישראל לתנות לבת יפתח ד' ימים בשנה דהיינו יום א' לשלשה חדשים הכא נמי נימא דמגלח היה אבשלום לג׳ חדשים. לתנות לשון תאניה ואניה (איכה ב): ושב הכהן ובא הכהן זו היא שיבה זו היא ביאה. מה ביאה מביתו של כהן לבית המנוגע חולץ וקולה וטח ונותן שבוע להסגירו אף כאן בשיבה אף הכא נמי כיון דכתיב מימים ימימה ליהוי נמי כמאן דאמר ימים: א"ד. כולא ילפינן מההוא קרא דכתיב בבת יפתח דמנא ידעינן דמתלתא ירחין לתלתא ירחין הוי חד זימנא: דילמא. האי דקאמר ד' ימים בשנה הכי הוי לסוף ד' ירחין חד זימנא ולתרין [ירחין] חד זימנא ולארבע ירחין חד זימנא ולתרין ירחין חד זימנא דהיינו נמי ארבע זימנין והילכך הואיל ואיכא למימר הכי חואיכא למימר הכי שבקינן ההוא קרא דלא מפרש וגמרינן מקרא דמפרש דהיינו מבתי ערי חומה: גבי כהנים. הדיוטים: מידי הוא טעמא. דאמרינן דמגלחין בשלשים יום אלא משום דאיכא כובד שיער והוה ליה ניוול הכא נמי איכא כובד ומשום הכי היה אומר רבי נהוראי דאבשלום היה מגלח לאחר שלשים יום: לדברי רבי יוסי דאמר שמגלח מערב שבת לערב שבת מחי

בכך: **איכא בינייהו**. בזמן שחל יו"ט להיות באמצע שבת דאחין מגלחין בערב יום טוב והוא אינו מגלח עד ערב שבת. ואי קשיא לך ולרבי 🛽 מאי שנא אבשלום משאר נזירי עולם דמסתפרים אחת לל' יום משום דלגבי דידהו הוי כובד ורבי מתרץ לטעמיה דאבשלום הואיל ובעל כח הוה לא הוה כובד לדידיה עד שנים עשר חדש כי כאיש גבורתו ששפטים אן ולרבי יוסי הואיל אדאורחייהו דבני מלכים להסתפר מערב שבת לערב שבת הוה ליה כובד כשאר שואחין אבל לשאר אינשי ליכא כובד עד ל' ש: הני מ' שנה. דכתיב וש"ב טון ויהי מקץ מ' שנה: מאי עבידתייהו. והלא לא היו למלכות שבית דוד אלא ל"ו: לקד מ' שנה ששאלו להם מלך. יוהיא שנת עשר לשמואל הרמתי. שאבשלום היה יודע שעתיד דוד מולמלאות מ' שנה וכשנתמלאו מ' שנה ששאלו ישראל מלך מיום ליום אחר שמלכו שמואל ושאול דהיינו בתחילת המלכות ועלתה לשניהן לפי שעדיין לא יצא טיבעו של שאול בעולם ואף טיבעו של שמואל בעולם שהיה נקרא מלך לא פסק ושתים שמלך שאול בעלמו בחיי שמואל כמו שלמדנו [בסדר עולם] שלא מת שמואל לפני יו שאול אלא ד' חדשים ול"ז שמלך דוד וטעה אבשלום ואמר עכשיו הגיע הקץ של אבא ואלכה לחברון להסב לי שם המלוכה. ואם נפש אדם לומר מנין אתה אומר שאותה שנה שמלכו שמואל ושאול שהיתה בתחילת מלכות של שאול ושמואל לא מת לפני שאול אלא ד׳ חדשים מכאן אתה למד שבאותו יום שעלתה חנה לשילה 🗈 דכתיב ועלי הכהן יושב על הכסא (שמואל א א) שבאותו יום נתמנה לשופט והיינו דכתיב שישב על הכסא ולמדנו שבאותה שנה נתעברה חנה וילדה שמואל ונאמר בו בשמואל (שם) וישב שם עד עולם עד עולמו של יובל נ׳ שנים ושתי שנים שגמלתו אמו הרי לך שנים של שמואל נ״ב שנים ועלי כמה שנים נחמנה על ישראל מ' שנה וכשהיה לו לעלי ארבעים שנה בן כמה שנים היה שמואל הוי אומר בן ל"ט שנה שלריך אחה להוליא שנה אחת לעיבורו כמה נשתיירו לו משנותיו של שמואל י"ג לא מהן עשר שמלך שמואל אחר מיחתו של עלי ונשתיירו שלהן ג' שנים זו היא קשאמרו אחת שמלך שאול ושמואל ושתים שמלך שאול בעלמו: בר פדא אמר כנגד נויר נורו ונדר הנדרו האמור בפ' נויר שהן ל' חסר אתם. לנדור נדר נזיר להזיר יזיר נזרו נדר כזרו יזיר הזירו נזרו והזיר נזרו והזיר נזרו נזרו הנזיר נזרו הנזיר נזרו הנזיר נזרו הנזיר הנזיר נזרו הנזיר בדר נזרו הנזיר בדר נזרו הנזיר הנזיר בדר נזרו הנזיר הנזיר הנזיר בדר בדר הנזיר הנדר הנזיר הנויר הנזיר הנזיר הנויר הנ נזרו נדרו ידור נזרו הרי ל' חסר אחת. נזר אלהיו לא קחשיב לפי שאינו לשון נזירות אלא לשון עטרה כמו התרגום: נזיר להזיר מלמד שהנזירות חלה על נזירות. שאם אמר הריני נזיר אם אוכל ככר זו וחזר ואמר הריני נזיר אם אוכל ככר זו ואכלה מונה שתי נזירות דאף על גב דככר אחד הוא חלה נזירות על נזירות. וכיון דהני אתו לדרשא ולא למניינא אחריני נמי לאו למניינא אתו:

נדה כב: יומא ב: הוריות ח: מנחות ד. מה. בכורות לב., ק"א אנ"א, ד) כ) תמורה יד: ו) שם וסדר עולם פי"ד, ז) לקמן לט. נדרים ד: תענית יז. סנהדרין כב: מ"ק יט:, ק) ועי׳ תוספות תמורה ים, א) [ער משפוע עמורט י. ד"ה איחמר], ע) לעיל ג: וש"ג, י) [ויקרא כה], כ) ל"ל שוה, () ל"ל משמע,

נוסחת הריב"ן

א] כלומר שכן: ב] יום עלמו: כדכתיב: גז גמיר לה ד] דשלשים יום: ה] להכי לא: ו] (ואיכא למימר הכי) ליתא בכ"י: ז] ולר" יוסי: נכייי. זן ולכי יוסי. חן ואורחייהו: טן אחיו: ין לי יוס: כן (בית) ליתא בכ״י: לן שהיא: מן למלוך: כן לפני ת שאול: ס] לשיל׳ ועלי יושב על כל"ל: ע] שבאותו: פ] יושב: ל] (להן) לימא בכ ק] שאמרנו: ר] נזרו: :כ״כ

הגהות הב"ח (ה) רש"י ד"ה והל כ' הול וכו׳ דההוא ג״ם:

גליון הש"ם

תום' ד"ה מ"מ גבי כהנים. וא"ב נילף וכו'. ק"ל הא פשיטא דאין ללמוד נ"ע ממיר סתם דסתם פסק נזירתו ונ"ע עדייו נזירתו עולם אלא דילפינן תחלה כהן מנזיר פרע פרע דגבי כהן שיעור ל' יום ואמרי׳ הטעם גבי כהן משום כובדו וידעי׳ דשיעור כובד לי יום וזהו העיקר מה דרלינו למילף שיעורא דכובד כמה הוי ומה שייכות למילף ענין זה מנזיר סתם:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] תום' ד"ה הני (מקץ) ארבעים שנה למאי וכו' תלה מרידת [אבשלום בשאלת להם מלדו. נ"ב כאו הס"ד ואח"כ

הגהות התוספות

1. ל"ל והא רבי הוא דאמר למ"ד נמחק. 5. ל"ל ולפי שמרדו. 6. כאן סה"ד ומה"ד היא שנת עשר כו' ותיבת שהיה נמחק. 7. חיבת אותה נמחק. 8. ל"ל ולפי"ז וחיבת ואפי נמחק. 9. ל"ל הכתובים.

מוסף רש"י

משנים. דלא תשהא ביד לוקח פחות משני ימים (נורריו לא.). וו היא שיבה זו היא ביאה. לדון גזירה שוה זה מזה (יומא ב: מכות יג:) כלומר ילפינן יזירה שוה חשידה לדיחה רחו דהוו תרוייהו שיבה או תרוייהו ביאה (נדה כב:) דאע"ג דלא קראי להדדי, כיון יהו בביאת כהן משתעי ליינינו כהו גזירה שוה (יבמות בארוכה).

פי' הרא"ש

מה להלז י"ב חדש דכתיב עד . מלאת לו שנה תמימה. והא [רבי הוא] דאמר התם בערכין

ב׳ ימים. ודריש ימים כפשטיה לתחלת גאולה. ודריש לי׳ שנה לסוף גאולה משום דכתיב עד מלאת לו שנה תמימה גאולה. ל) די ימים בשנה והיינו מג' חדשים לג' חדשים: זו היא שיבה זו היא ביאה. מה ביאה חולץ וקוצה וטח ונותן לו שברע אף שיבה די ימים בשנה והיינו מג' חדשים לג' חדשים: זו היא שיבה זו היא ביאה. מה ביאה חולץ וקוצה וטח ונותן לו שבוע אע"ג דלא דמו תיבות להדדי כיון דמשמעותן חד קא דריש ליה בג"ש: דילמא ד' ירחי חד זימנא ותרי ירחי חד זימנא. ב' ימים הראשונים היו מארבע חדשים לד' חדשים וב' האחרונים מב' חדשים לב' חדשים. הלכד

לו הלחה דל"ל ואימא מהכא מימים ימימה חלכנה בנות ישראל וגו" ארבע ימים בשנה. ב) שייד לע"ב.